

SVOBODNA SLOVENIJA

"ESLOVENIA LIBRE"

Registro Nacional de la Propiedad
Intelectual No. 315759

Año (Leto) VIII (3) No. (Štev.) 34
BUENOS AIRES,
24. AVGUSTA (AGOSTO)

1950 - Año del Libertador General San Martín - 1950

CORREO
ARGENTINO
(Precedencia)

FRANQUEO A PAGAR

TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 3824

Victor Martínez 50 - Buenos Aires

SAMORASTNIKI

Naši naseljenci se večkrat spominjajo tega ali onega svojih znancev in tovarišev, češ: "Kje pa je in kaj dela?" Po prihodu v novi svet ga je bilo še videti na prireditvah, pri maši, v slovenski družbi, potem je pa izginil. Šel je na svoje. Pretrgal je vse zveze z rojaki. Postavil se je na stališče, da od slovenske skupnosti ne mara ničesar in da ji tudi dati ne namerava ničesar. Postal je "samorastnik".

Vzrokov za tako ravnanje je več: nekateri razumljivi in morda pametni, nekateri pa zmotni in škodljivi.

Ljudje so se neznansko naveličali živeti v čredi. Grenka begunska leta so marsikdaj zelo grenila skupno življenje po barakah, kjer je v nervoznem okolju vsaka napaka in vsaka narobe izgovorjena beseda, dražila in povzročala nejevoljo in prepire. Takrat se je začela želja, da bi vsakdo čimprej prišel na svoje: do svojega stanovanja, do svoje hišice, kjer mu nihče ne bo štel grizljajev in grizel besed. V novi deželi se razmere polagoma normalizirajo. Veliko truda je treba, a končno se vendar dobi primerna sobica za dostojno stanovanje in še več: s prvimi prihranki je marsikdo že postavil lasten domek, skromen, a njegov, kjer lahko s svojo družinico živi v sreči in miru. Kdo bo zameril, če se tukaj človek z vso vneto posveti domu in družini, kjer se počuti zadovoljneje ob misli, da je minila doba brezdomstva, ki je bila tako dolga in grenka.

Ta ali oni, ki je po svojem značaju bolj samostojen in trdoživ, se hoče pretolči čez začetne težave na lastno roko. Prime za vsako delo, po končanem delu pa brska, išče in vrta na vse strani, dokler se mu ne posreči zamenjati krampa za pisalni stroj, dokler ne vnovič primerno svojega jezikovnega znanja, dokler se ni prerinil s potrpežljivostjo do boljšega dela in služuka. Imamo med temi rojaki ljudi, ki so po trdem dnevnem delu pohajali v večerne šole in že dosegli diplome, ki jim odpirajo vrata na vse strani. Kdo bo zameril rojaku, ki je začasno postal samotar, zato, da bi nemoteno prišel do zastavljenega cilja?

So pa še drugi, ki gredo na svoje. V to skupino spadajo predvsem razočaranci, to so ljudje, ki so se protikomunističnemu boju pridružili ne iz načelnih, ampak postranskih nagibov. Tem so se z našo tragedijo podrli vsi načrti. Danes se jeze na duhovne, ki so bili glasniki protikomunistične ideje, na politike, ki so vse zavozili, na komandante, ki so bili nezmožni: jezni so na vse. Zato obrnejo hrbet vsemu in gredo na svoje. Res je, da smo imeli takih sopotnikov med nami malo, a priznajmo, da jih je nekaj le bilo.

Posebno skupino tvorijo užaljeneci. Teh je že nekaj več. Ljudje, ki so že nekaj bili, zdaj pa so spet nič, zlasti pa ljudje, ki so nameravali biti nekaj, pa se jim je z našo katastrofo vse polomilo. Žalost in razočaranje je razumljivo, nerazumljivo in napačno pa je, če se nek človek izloči iz občestva in se ne briga za nobeno skupno stvar več! V to skupino spadajo tudi egoisti. To so ljudje, ki vidijo vedno in povsod le sebe. Prikopali so se do dobro plačanega mesta in udobnega življenja in v tem trenutku dali slovo skupnosti, češ, jaz sem si že pomagal, drugi pa naj si vsak po svoje, kakor kdo more in zna. Poznam možaka, ki je ob priliki, ko je njegov mesečni zaslužek prvič presegel vsoto tisoč pesov, vzkliknil, da se požvižgana slo-

vensko beračijo, da od nje ničesar ne pričakuje, da ji pa tudi dati ne namerava niti centava.

Na svoje gredo slednjič, in to je najbolj žalostno, ljudje, ki so se jim zamajali moralni temelji. Velemesto jim je nastavilo tisoč pastí, katerim se niso znali izogniti. Ta se je vdal pijaci: svoj obilen zaslužek sproti požene po grlu, slabo je oblečen. Pijanska strast bo v kratkem imela novo žrtev: mlado slovensko življenje. Sumljive ženske družbe in pohajanje po nočnih lokalih, kjer moraš silce umazane brozge plačati z enodnevnim zaslužkom, so brezpogojna pogibelj za vsakogar. Kdor zaide v

to strupeno okolje, se ne počuti več srečnega in zadovoljnega med zdravimi Slovenci. Slaba vest. Če te nesrečneže slovenska skupnost res lahko naredi križ. Izgubljeni so za vedno.

To naše pisanje nima namena metati kamen na one sorojake, ki so se odločili iti po svojih poteh. Žal nam je za vsakogar, ki se oddalji skupnosti. Če bi bili prav vsi skupaj, bi nas bilo premalo. Morda smo sami krivi, da se ta ali oni izloči iz celote. Storimo vse, kar je mogoče, da se celota ohrani in da rešimo tudi tiste, ki so se oddaljili. Saj jih ni veliko, a nekaj jih je. Ljubene, odpustanje in tovarištvo so sredstva, ki naj nas družijo in povezujejo v vedno močnejšo enoto.

Prvi poskus nevtralnosti propadel

Sovjetski delegat pri UNO Jakob MALIK bo še do konca avgusta predsedoval zasedanjem Varnostnega sveta v Lake Successu. Za akcijo Združenih narodov v Koreji je bil ta mesec izgubljen, ker je Malik seje sveta vodil tako, da ni bilo mogoče sprejeti nobenega sklepa, ki bi nadaljeval delo tam, kjer se je konec julija končalo. Sovjeti so računali, da bodo Malikovi govori v Varnostnem svetu vsaj propagandno koristili njihovi akciji na Koreji. Najbrž je bil v tem oziru uspeh v Aziji pomemben, toda drugod po svetu je bil malenkosten, ker se niti ena izmed 53 članic UNO, ki so za pomoč Južni Koreji, ni oddaljila od svojega prvotnega sklepa in ni nobena prešla na stran sovjetov. Malik je samo enkrat pri enem glasovanju dosegel pet glasov od enajstih. Komaj truda vreden uspeh. Ob koncu avgusta pa bo sovjetski delegat prepustil svoje mesto zastopniku Anglije, ki bo prevzel vodstvo sej Varnostnega sveta.

VAL DRŽAVLJANSKIH VOJN

Med debato v Varnostnem svetu je Malik trdil, da na Koreji ni vojne; tam sta se obe stranki spustili v državljansko vojno. U. S. A. pa so v to vojno posegle proti vsem do ločbam mednarodnega prava, ki vmešavanje v notranje zadeve, to je tudi v državljansko vojno, odklanja in prepo-veduje. Sovjeti pravijo, da na Koreji nikdo ni napadel, severni komunisti so le krenili v borbo proti reakcionarcem v Južni Koreji z namenom, da izvedejo zedinjenje cele dežele pod enotno vlado. Ker napada ni bilo, tudi niso upravičene sankcije, ki jih je Varnostni svet izrekel proti Severni Koreji.

Ta Malikova teza nakazuje, da sovjeti še ne mislijo na mednarodno, to je na tretjo svetovno vojno. Sedanji potek operacij na Koreji pa dokazuje, da bi sovjetom kazalo sedaj izzvati tretjo vojno proti demokratskemu svetu, ker ta javno in stalno priznava, da bo njega oborožitev privedena do konca šele v letu 1953 ali pa še kasneje. Winston Churchill ponavlja v svojih govorih, da je demokratski svet ostal obvarovan pred sovjetskim napadom samo zaradi tega ker imajo USA tako veliko zalogo atomskih bomb, da si sovjeti ne upajo izzvati uporabe te premoči proti sebi. Toda Churchill svari svet, da bo verjetno ta premoč trajala le še kratko dobo. Ko bo prišlo do izenačenja sil v atomski oborožitvi, bodo sovjeti gotovo krenili v splošen napad, ako bodo mogli računati na dejstvo, da zaostajajo demokratske države z oborožitvijo za sovjetsko vojsko.

Do tedaj, do tiste ure "H", kakor ta bodoči trenotek nazivajo v zahodnem svetu, pa bodo sovjeti storili vse, da bodo demokratske države izčrpavali. Kakor se vidi, bodo nadaljevali z organizacijo državljanskih vojska povsod, kjer jih bo mogoče sprožiti. V Grčiji je ta njih poskus propadel, v Iranu tudi, v turški Armeniji, je komaj prišlo do slabotnih začetkov. Toda poročila iz Nemčije govore, da pripravljajo sovjetsko vojsko, ki bo držala skupaj blok še-

politčnih strank v Berlinu, ki bo koncem tega tedna. Na tej konferenci bodo pod vodstvom nemške kom. stranke oklicali, da so vse ostale stranke v vzhodni Nemčiji vstopile v "nemško osvobodilno fronto." Naloga te fronte pa bo: zbrati okoli nemške kom. vlade v Berlinu vse nemške politične skupine in nato kreniti proti zahodni Nemčiji v boj za zedinitev Nemčije pod osrednjo nemško kom. vlado v Berlinu. V svojem pozivu vsem nemškim strankam pravi predsednik berlinske vlade Grotewohl, da je naloga teh združenih nemških sil kreniti tudi v oboroženo borbo proti ameriški okupacijski vojski v zahodni Nemčiji, ki da "intervenira" v notranje nemške zadeve, ko ne dopušča nasilne uvedbe, kom. režima nad vso Nemčijo.

LJUDSKA FRONTA V MEDNARODNI DIPLOMACIJI

Kadar morajo svoje prave namene zakriti, takrat krenejo na plan z načrti o ustanovitvi osvobodilnih ali pa ljudskih front. Ko snujejo v Nemčiji "osvobodilno fronto", snujejo drugod ljudsko fronto na diplomatskem polju. V Aziji zamorejo v ta namen izrabiti vse polno momentov; v času ko se razvija fronta proti komunizmu na Koreji, so spretno presneli svojo diplomatsko akcijo v New Delhi, kjer ima sedež vlada Pandita Nehruja. Njegova vlada je v silnem klopčiču notranjih gospodarskih in političnih težav; slabost na znotraj se čisto skuša zakriti s kakšnimi bleščečimi potezami v mednarodni politiki. In Pandit Nehru je prevzel vlogo tistega, ki meni, da mora Azija sama urejati svoje zadeve po svojih lastnih nazorih. Kitajska je po revoluciji prešibka, da bi že mogla računati na vodilno vlogo v Aziji. Za Kitajsko je največja država v Aziji Indija s svojimi 390 milijoni prebivalstva. Svoj načrt je Nehru začel izvajati v Varnostnem svetu Združenih narodov, kjer je svojemu delegatu naročil, da naj zbere okoli sebe šest nestalnih članov sveta, in ta skupina malih držav naj potem posreduje med USA in sovjeti. Toda izhodišče te akcije je bilo postavljeno na šibko točko: indijski delegat je začel govoriti, da bi bilo treba posredovati med taboroma, ki imata enake prednosti in slabosti. Sovjete je vzporedil s stališčem USA. Za to svoje delo je bila Indija deležna posebne pozornosti v Moskvi; okoli Nehruja bi se začela zbirati fronta držav, ki priznava komunizmu iste vrline, kakor demokracijam. Tako stališče spričo vojne na Koreji, ki jo je izzval komunizem, pomeni obsodbo, ki je pristranska. Vsa obsodba bi dejansko padala tedaj na demokracije, prednost bi bila dana kom. bloku. V Nehrujevi vladi seveda ni komunistov, saj je notranji minister Patel, ki je vodja antikomunističnega tabora v Indiji. Toda Nehru je računal, da bo akcija za snovanje nevtralnega bloka med USA in sovjeti trdno zavarovala Indijo pred edinim, ki je nevaren v bodoči vojni, to je pred sovjeti. Politika strahu in opreznosti bi bila tista hrbenica, ki bi držala skupaj blok še-

LOS MAGNIFICOS FESTEJOS ARGENTINOS

La semana pasada la Argentina festejó el centenario de la muerte de Su Libertador General Don José de San Martín. Las manifestaciones alcanzaron la magnitud nunca registrada en la historia Argentina.

La Capital fué el centro de estos festejos: todos edificios, negocios y casas particulares se engalanaron con un decoro majestuoso. El jueves último los homenajes tuvieron su máximo éxito.

Al mediodía el Primer Magistrado General Juan Perón depositó una ofrenda floral ante el mausoleo que guarda los restos del Gran Capi-tán, mientras el Cabildo Metropolitano rezó un responso ante el mausoleo. Después el General Perón pasó revista a los destacamentos de las fuerzas armadas que tomaron parte en el gran desfile. Este desfile fué encabezado por las delegaciones de fuerzas armadas de Chile, Perú, Bolivia, Paraguay y Uruguay.

A las quince, hora del traspaso del Gran Libertador a la Eternidad, las fuerzas del desfile pararon; pararon también todos los servicios en la República para conmemorar el gran advenimiento. La campana de Huacra con tres golpes anunció el más memorable momento. Desfile militar duró cuatro horas; más de dos millones de personas asistieron al gran despliegue de las fuerzas armadas patrias.

El sábado siguiente el General Perón en compañía del Presidente de la República del Paraguay pasó revista a las fuerzas de la Armada en las aguas fuera de la Capital. El domingo, el día de Reservista, en un desfile de cuatro horas, las fuerzas patrias de la reserva rindieron homenaje al Libertador, pasando delante de la tribuna en que se ubicaron el Presidente de la Nación con el Presidente del Paraguay. Más de 1400 enfermeras de la Fundación Ayuda Social Eva Perón tomaron parte en el desfile. El homenaje al Gran Libertador terminó con un enorme despliegue de las fuerzas de aviación argentina. Más de 200 aparatos volaron al mediodía del domingo sobre la Plaza Mayo, asociándose así a los festejos patrios.

La Argentina rindió así un homenaje más glorioso a su gran Hijo, que liberó al país. En todas partes civilizadas del mundo los representantes de las instituciones nacionales, culturales y sociales rindieron un muy brillante homenaje al Libertador.

VELIČASTNE SPOMINSKE PROSLAVE

Argentina je prejšnji teden slavila stoletnico smrti svojega Osvoboditelja Generala San Martina. Njegov spomin je počastila s tako veličastnimi proslavami, kakršnih dosedaj v Argentini še ni bilo.

Največje proslave so bile v Buenos Airesu. Ogromno velemesto je bilo vse v zastavah, izložbe po vseh trgovinah so imele slike, ali kipe Generala San Martina, okrašene z zastavami, cvetjem in razkošno razsvetljene. Vsakdo se je potrudil, da je na svoj način poveljčal sanmartinske proslave, ki so dosegle vrhunec prejšnji četrtek, na samo obletnico Osvoboditeljeve smrti.

Predsednik republike general Juan D. Peron je tedaj popoldne položil venec na grob, v katerem počiva Veliki Kapitan, nato prisostvoval slovesnemu Requiemu, zatem pa prejezdil ob častnem spremstvu eskadrona Sanmartinovih grenadirjev vse avenide, po katerih so bile razvrščene vojaške enote vseh vrst argentinskih oboroženih sil. Ko je prijezdil pred slavnostno tribuno, se je pričela mogočna vojaška revija s častnimi vojaškimi oddelki sosednjih republik Chile-ja, Peru-ja in Uruguay-a, za katerimi so nato nastopali posamezni oddelki argentinske pehote, smučarski oddelki, motorizirane jedinice vseh vrst orožja z najtežjim oklepnim orožjem, mornariča, gojenci vojaških akademij in ostali oddelki.

Ob treh, ob uri smrti Generala San Martina, se je vojaška parada ustavila. Istočasno so se po vsej republiki ustavili vsi vlaki in vsa ostala prevozna sredstva. Predsednik republike general Peron je pozval narod naj z enominutnim molkom počasti spomin Osvoboditelja ter nato trikrat udaril po zvonu, ki so ga pripeljali iz Huarua iz Peruja in s katerim je San Martin oznanil osvoboditev Peruja. Istočasno so zagrmel častne topovske salve. Vojaška parada se je nato nadaljevala in je vsa trajala 4 ure. Po vseh avenidah, po katerih je nastopala vojska, ji je prisostvovalo nad 2 milijona ljudi.

V soboto je general Peron v spremstvu predsednika paraguayske republike dr. Federica Chaves-a, ki je v Bs. Airesu prisostvoval vsem santinskim proslavam, pregledal vse pomorske jedinice, ki so bile zbrane v pristanišču.

V nedeljo so bile spominske proslave zaključene z lepo revijo rezervistov. V sprevidu je v polni opremi korakalo tudi 1300 gojenk bolničarske šole Eva Peron. Tudi sprevid rezervistov je trajal 4 ure in mu je prisostvoval predsednik general Peron s predsednikom paraguayske republike dr. Chavesom in ostalimi domačini in inozemskimi odličniki.

Vojaške proslave v počastitev Osvoboditeljevega spomina je zaključilo argentinsko vojaško letalstvo. 200 letal, od navadnih lovcev preko najtežjih bombnikov do borbenih letal na retroaktivni pogon, je v nizkem poletu nad mestom preletelo častno tribuno, na kateri je bil general Peron z odličnimi gosti.

Tako je Argentina proslavila stoletnico smrti svojega največjega moža, svojega Osvoboditelja, ki je danes slehernemu Argentincu simbol svobode in neodvisnosti. Skupno z Argentino pa so spomin Generala San Martina proslavili tudi vsi kulturni in svobodoljubni narodi v svetü.

stih nevtralnih držav v Varnostnem svetu UNO.

Toda poročila iz zasedanj sveta v Lake Successu pravijo, da je akcija indijskega delegata propadla. V začetku se je priključilo vseh šest nestalnih članic sveta akciji indijskega zastopnika, toda pri večerajšnjem zasedanju (21. avg.), se je pokazalo, da je ostal predlog Indije skoraj da osamljen. Indijski delegat je predlagal, da naj šest nestalnih čla-

nic sveta sestavi poseben odbor za poravnava spora o Koreji. Toda ostal je osamljen; k svojem glasu je mogel prištetiti samo še glas jugoslovanskega delegata. Vsi ostali štiri (Ekvador, Egipt, Norveška, Kuba,) so izjavili, da ne morejo glasovati za resolucijo, ki stavlja obe stranki, to je USA in sovjete, na isto ravnino. Tudi ni mogoče prezreti dosedanjih sklepov UNO o Koreji kakor to hoče predlog indijskega delegata.

